

Beste genodigden, beste inwoners en beste kinderen,

Hoe belangrijk is de smartphone in jouw leven? In mijn werk als burgemeester kan ik bijna niet meer zonder een mobiele telefoon. Ik kan ermee bellen, ik kan mijn mailtjes erop lezen en beantwoorden, ik kan er foto's mee maken en die daarna delen op Instagram. Je kunt met je mobieltje ook live het scheepvaartverkeer volgen en de weersvoorspelling checken. En je kunt met je smartphone je route uitstippelen.

De Linielcrossers leefden in een tijd dat er nog geen mobieltjes waren. Zij moesten hun routes uitstippelen met behulp van kaarten en zij kenden het gebied op hun duimpje. We staan hier deze ochtend bij het Crossline monument. Als we naar het monument kijken, zien we twee mannen die op de uitkijk liggen. Ze kijken om zich heen of het veilig is om hun gevaarlijke reis voort te zetten.

Ik wil jullie het verhaal vertellen van twee Linielcrossers uit Sliedrecht. Dat zijn Koos Meijer en Jan Visser. Zij hadden de taak om belangrijke post van Sliedrecht naar Eindhoven te brengen. Vandaag de dag zouden Koos en Jan hun bericht per mail of via WhatsApp hebben verstuurd. Maar zo makkelijk ging dat toen niet.

Met de belangrijke post op zak stapten Koos en Jan bij het vallen van de avond in hun kano. In het donker staken ze de rivier de Merwede over om daarna via de Helsluis bij Dordrecht de Biesbosch in te varen. Ze moesten daarna hun kano van een sloot naar de Nieuwe Merwede tillen. Op de Nieuwe Merwede voeren Koos en Jan midden op het water, dat daar een breedte heeft van tussen de 300 en 700 meter. En ze voeren heel bewust op het midden van de Nieuwe Merwede om zich vrijwel onzichtbaar te maken voor de Duitsers die op de oevers stonden.

Wat moet het een spannende tocht zijn geweest. Wij kunnen vandaag de dag op onze mobiele telefoon kijken of er ergens een file staat als we in de auto stappen. En we kunnen even checken of de bus of trein op tijd vertrekt. Maar Koos en Jan moesten het in hun kano doen met hun oren en ogen.

Het lukte de mannen om ongezien het gevaarlijkste punt van de route te passeren. Dat was bij de Kop van 't Land in Dordrecht, waar Duitse soldaten de wacht hielden. Daarna moesten de mannen nog een stukje tegen de stroming in peddelen om Lage Zwaluwe te bereiken. Dat dorp Lage Zwaluwe ligt vandaag de dag in de gemeente Drimmelen en de burgemeester van Drimmelen is hier vanochtend aanwezig bij deze herdenking. Fijn dat u er bent, meneer Scholtze.

Het dorp Lage Zwaluwe was tijdens de reis van die dappere Koos en Jan al bevrijd van de Duitse bezetters. Maar dat betekende niet dat zij zomaar voet aan wal konden zetten. Sterker nog, na een tocht van 18 kilometer, werden de mannen in Lage Zwaluwe aangehouden door twee leden van de Binnenlandse Strijdkrachten. De Binnenlandse Strijdkrachten was een bundeling van samenwerkende verzetsgroepen in Nederland, in de eindfase van de Tweede Wereldoorlog. Gelukkig was de commandant aan wie ze werden toevertrouwd een vriendelijke meneer. Zo kwamen Koos en Jan snel weer op vrije voeten. Diezelfde dag nog leverden ze de belangrijke post af in Eindhoven. Missie geslaagd.

Op de terugweg namen Koos en Jan een derde Sliedrechter mee naar huis: Co Bakker. Co was een paar weken daarvoor in de Biesbosch beschoten door de Duitsers, gelukkig werd hij niet geraakt. Maar het mag duidelijk zijn dat deze dappere mensen hun eigen leven op het spel hebben gezet voor onze vrijheid. Co Bakker volbracht in totaal 25 van deze levensgevaarlijke crossings, Koos Meijer maakte 29 overtochten en Jan Visser doorkruiste maar liefst 37 keer de frontlinie.

Het is belangrijk om bij deze heldendaden stil te staan. Ik ben er als burgemeester van Sliedrecht trots op dat de Henri Dunantschool het Crossline monument al bijna veertig jaar adopteert. Door jullie adoptie blijft dit monument in goede staat en voor iedereen in Sliedrecht zichtbaar. Die zichtbaarheid is zo ontzettend belangrijk om het verhaal over de Liniecrossers door te vertellen. Dit jaar zou de maker van het monument Hans Bayens 100 jaar zijn geworden. De weduwe van meneer Bayens is hier vanwege dat bijzondere gegeven deze ochtend ook aanwezig. Fijn dat u er bent.

Tot slot wil ik nog even terugkomen op die mobiele telefoon. Ik wil jullie vragen om met je telefoon bij de Sliedrechtse oorlogsmonument langs te gaan. Mocht je bij zo'n monument staan en een foto maken, tag mij dan gerust. Dan krijg je van mij een like.

Want het delen en doorvertellen van deze verhalen is en blijft ontzettend belangrijk. Er woeden vandaag de dag helaas vele oorlogen. Tussen Oekraïne en Rusland. Tussen Israël en Hamas. Het is heel belangrijk om te beseffen dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. Wees jezelf daar bewust van. Daarom wil ik jullie tot slot op het hart drukken: ga verstandig om met de vrijheid, waarvoor de Liniecrossers en vele andere dappere verzetsstrijders hun leven op het spel hebben gezet.